

Op zoek naar rugstreeppadden in Meijendel en Berkheide

Bertina Haasnoot

Bertina Haasnoot blijkt een zeer gemotiveerde vrijwilligster. Bij haar aanmelding moesten wij haar teleurstellen omdat we in haar regio de beschikbare km-hokken al aan anderen toegewezen hadden. Maar toen een van de vrijwilligers uitviel uit was Bertina de reddende engel. Zij kreeg 8 km-hokken toegewezen en ondanks haar late inschakeling bezocht ze deze alle. In 4 km-hokken kon ze de rugstreeppad herbevestigen. Verder kruiste haar pad dat van gewone pad, groene en bruine kikkers.

Het duingebied Berkheide, ten zuiden van Katwijk, heeft mij altijd al gefascineerd. Wekelijks maak ik een wandeling door dit duingebied in de hoop om een glimp op te vangen van een ree, een vos, een bijzondere vogel of van konijnen. Tot ongeveer twee jaar geleden had ik nog nooit een zandhagedis gezien, alhoewel ik wist dat ze in de duinen voorkwamen. Daar kwam verandering in toen ik voor mijn studie 'Platteland vernieuwing' aan de Hogeschool Delft stage ging lopen bij het Duinwaterbedrijf Zuid-Holland. Dit beheert samen met ondermeer Staatsbosbeheer de duingebieden Berkheide en Meijendel (tussen Scheveningen en Katwijk). Hierdoor kwam ik op plekken waar reguliere bezoekers niet mogen komen en op één daarvan had ik mijn eerste ontmoeting met een zandhagedis. Binnen een half uur daarna vond ik ongeveer zeven andere 'vrouwelijke' zandhagedissen. Een van deze hagedissen was een bijzonder exemplaar omdat deze 'wit' was. Omdat me dit bijzonder leek stuurde ik de RAVON een foto van de witte hagedis. Het bleek om een 'albino' te gaan, die in dit deel van Berkheide al vaker was gespot door de vaste inventariseerder.

Toen ik op de website van RAVON een oproep las voor de Inhaalslag, hoefde ik niet lang na te denken en stuurde een e-mail waarin ik me opgaf voor het inventariseren van zandhagedissen in het duingebied Berkheide of de omgeving. Een week later werd mij helaas meegedeeld dat alle km-

hokken voor de zandhagedis in de omgeving al waren vergeven, maar een hele poos later bleek er iemand te zijn uitgevallen voor het inventariseren van rugstreeppadden in het duingebied. In totaal kreeg ik acht km-hokken toegewezen, waarvan drie in Berkheide en vijf in Meijendel. Toen mijn inventarisatie gestart kon worden was het inmiddels al juli, en aangezien het paarseizoen al voorbij was, kon er niet meer op roepende mannetjes geïnventariseerd worden. De enige mogelijkheid om te inventariseren was op larven en juvenielen en wellicht een enkele adult. Gelukkig zijn de uiterlijke kenmerken van de rugstreeppad dusdanig specifiek (bij de larven een licht gekleurd driehoekig vlekje achter de bek en een gele rugstreep bij juvenielen en adulten) dat het herkennen niet al te moeilijk zou moeten zijn. Al snel bleek dat in twee van de acht km-hokken geen ander water aanwezig was dan de zee. Deze vielen direct af. Drie hokken lagen in het gebied de 'Kikkerberg'. Ik wist dat dit gebied een aantal jaren geleden geregenereerd was en dat er veel natte duinvalleien waren ontstaan. Mijn hoop en vermoeden dat dit wel eens geschikte plaatsen voor rugstreeppad zouden kunnen zitten werd al snel bevestigd. Rondom en in de natte duinvalleien wemelde het van de juveniele rugstreeppadden, gewone padden en kikkers. Ook stikte het van de larven in alle stadia. Het was zelfs niet doenlijk om exacte aantallen te bepalen, waardoor ik een schatting heb moeten maken. Ik genoot in ieder geval gigantisch van het inventariseren in dit gebied, uiteraard omdat er zoveel rugstreeppadden aanwezig waren, maar ook van de geweldige natuur en de rust. In de andere drie km-hokken, waarvan twee in de Vallei Meijendel, was het wat lastiger om geschikte plassen te vinden. Als ik eindelijk water had gevonden, was er bijna geen doorkomen aan door de ruige struikbegroeiing of het hoge en dichte riet. Het enige wat ik hier de eerste keer heb waargenomen was een aantal volwassen kikkers. Ook de tweede en derde inventarisatiedag waren in deze km-hokken niet succesvol, uiteindelijk heb ik in één van de drie hokken nog een juveniele rugstreeppad waargenomen. Ik ben in ieder geval blij dat ik toch nog aan de Inhaalslag 2005 heb mogen deelnemen, ondanks dat ik er wat laat mee kon beginnen.



Aan het werk in de duinen (foto Bertina Haasnoot).